

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
Министър на образованието и науката

ДО

Г-ЖА ЦЕЦКА ЦАЧЕВА

МИНИСТЪР НА ПРАВОСЪДИЕТО

Относно: *Проект на Закон за отклоняване от наказателно производство и налагане на възпитателни мерки на пълнолетни лица*

УВАЖАЕМА ГОСПОЖА ЦАЧЕВА,

Във връзка с обсъждането и изготвянето на проект на нов закон за детското правосъдие многократно сме запознавали институциите, имащи отношение към тези проблеми, включително и Министерството на правосъдието, с нашите виждания за децата в конфликт със закона, а също така и за бъдещето на социално-педагогическите интернати (СПИ) и възпитателните училища-интернати (ВУИ). В тази връзка изразяваме следното становище:

Министерството на образованието и науката заявява своята принципиална подкрепа за необходимостта от генерална промяна на законодателството, свързано с правосъдието за деца в конфликт със закона, и в частност със статута на досегашните ВУИ и СПИ. На този етап ВУИ и СПИ са училища, които от една страна предопределя техните функции основно като образователни, и от друга – организацията на цялостната им дейност, в т.ч. и на всички допълнителни функции по възпитателна работа. В тази връзка практически с невъзможно да се осигури най-важната, главната цел на прилагането на мерките „настаняване в СПИ“ и „настаняване във ВУИ“, а именно – насърчаване на законосъобразното поведение на пълнолетните лица в конфликт със закона, подкрепа за интегрирането им в обществото.

Новият закон следва да отчете спецификата и проблемите на тези деца, които са много по-комплексни и предполагат оказване на подкрепа за тяхното социално включване.

Министерството на образованието и науката подкрепя предвидените в проекта на Закона за отклоняване от наказателно производство и налагане на възпитателни мерки на непълнолетни лица възпитателни мерки, закриването на ВУИ и СПИ и създаването на нова социално-образователна корекционно-възпитателна услуга. Непълнолетните, настанени в такава услуга, ще бъдат ученици в училища в близост до услугата. За тях трябва да се организират различни форми на обучение и да им се осигури необходимата подкрепа за личностно развитие – обща и допълнителна. Всички други мерки, от които се нуждаят децата в конфликт със закона, всички останали дейности и функции на една такава услуга са социални и свързани със социалната рехабилитация и подкрепа.

Образователната услуга безспорно е необходима и важна, но акцентът трябва да се постави върху целенасоченото прилагане на различни социални услуги и програми в цялата им съвкупност за регламентирания срок на престой – от 3 месеца до 1 година. Намаленият престой и целенасоченото прилагане на такива услуги и програми, ще допринесе за по-доброто социално включване в общността на децата в конфликт със закона. В този смисъл подкрепяме капацитетът на тази услуга да бъде до 10 деца.

Относно обхвата на децата в проекта на закона:

Приложното поле на проекта на закона включва само отклоняването от наказателно производство и налагането на възпитателни мерки на непълнолетни лица от 14- до 18-годишна възраст. От него са изключени малолетните лица до 14 години. В тази връзка не приемаме аргументите, че поради ненаказателната отговорност на тези деца не следва за тях да бъде предвидено прилагането на специфични мерки по този закон. В случай че деца до 14-годишна възраст са извършили противоправни деяния те се нуждаят от професионална подкрепа така, както и децата над 14 години, извършили такива деяния. В сегашното законодателство са обхванати всички малолетни и непълнолетни лица. Във възпитателните училища-интернати и в социално-педагогически интернати 70% от настанените ученици са малолетни. Подкрепяме новата философия на проекта на Закона за отклоняване от наказателно производство и налагане на възпитателни мерки на непълнолетни лица, но предлагаме в него да намерят място и мерки за малолетните деца до 14 години, тъй като на този етап в Закона за закрила на детето липсват мерки за закрила и подкрепа на малолетни деца в конфликт със закона. След отмяна на Закона за борба срещу противообществените прояви на малолетните и непълнолетните неопределянето на такива мерки ще доведе до липса на законова регулация по отношение на тези деца. В този смисъл предлагаме:

1. Да се преосмисли наименованието на проекта на закона като в него се включат и възпитателни мерки по отношение малолетните деца.

2. В чл. 4 да се разшири обхватът на лицата в законопроекта като се включат и малолетните деца, извършили противоправни деяния. В тази връзка следва да се създаде нов

член, в който да се разпишат конкретни мерки за подкрепа, включително възпитателни, по отношение на малолетни деца, извършили противозаконни деяния.

Министерството на образованието и науката си запазва правото и на следващи становища по проекта на закона с цел подпомагане дейността на работната група по неговото изготвяне.

КРАСИМИР ВЪЛЧЕВ

Министър на образованието и науката